

Meghíusult a Püspök-telek beépítésének terve?

Differenciák a lakbérgarancia körül.

(A Délmagyarország munkatársától.) A polgármester, mint ismeretes, abban állapodott meg annak az érdekeltségnek a szegedi megbízottjával, amely ajánlatot tett a Püspök-telek beépítésére, hogy a végleges megállapodást kedden perfektuálják, amikor az érdekeltség tagjai, egy zágrábi és egy bécsi tőkepenzes személyesen megjelennek a polgármesternél. Kedden délben a tőkepenzesek helyett a szegedi megbízott jelentkezett a polgármesternél, de mindössze néhány percig tárgyalta vele, azután eltávozott. A polgármester ezután érdeklődésünkre a következőket mondotta:

— A terv végleg kutba esett. A tárgyalások ugyanis azon az alapon indultak meg, hogy az érdekeltség nem kíván a várostól lakbérgaranciát, hiszen maga a Püspök-telek elég garancia arra, hogy az ott épülő lakásoknak mindig lesz lakójuk. Az érdekeltség szegedi megbízottja legnagyobb meglepetésemre most azt közölte velem, hogy az érdekeltség fiz és félszázalékos lakbérgaranciát kíván a

várostól. Ilyen körülmények között nincs alapja a további tárgyalásoknak, mert lakbérgaranciás építési ajánlatot nem is egyet kapott a város a közelmúltban.

Bejelentette ugyan a szegedi megbízott, hogy a két pénzember szerdán, vagy csütörtökön jön le Szegedre, én azonban közöltem vele, hogy hiábavaló minden további tárgyalás, mert ha ragaszkodnak a lakbérjövődlem garantálásához, nem lehet a dologból semmi. Felkértem arra is, hogy értesitse erről megbízóit.

A Délmagyarország munkatársa beszélt az érdekeltség szegedi megbízottjával is, aki kijelentette, hogy nem volt szó a lakbérgarancia elengedéséről és abban az esetben, ha a polgármester ezen az alapon terjesztette az ajánlatot a közgyűlés elé, tévedés áldozata lett. Elmondotta azt is, hogy az érdekeltség egyik tagja Klein Jenő zágrábi pénzember, aki a Kroatiches Bankverein elnökgazdája volt, a másik pedig Herzfeld bécsi tőkepenzes, a Ruggyantagyár volt vezérigazgatója.

Capablanca 2, — Aljechin 2.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Buenos-Airesből jelentik: Capablanca és Aljechin világbajnoki küzdelmében ma játszották te a legerdekesebb partit Capablanca

a 66-ik huzás után tenyegető sakk-matt következtében feladta a partit. A verseny jelenlegi állása Capablanca 2, Aljechin 2 és hét döntetlen.

Ötvennyolc fokos forró víz tört elő kedden reggel a mélykútból Földgáz is jön a meleg vízzel. — A szegedi hőforrás első fürdővendégei.

(A Délmagyarország munkatársától) Kedden reggel még azt jelentette az újság, hogy a mélykutat erősen lefokozott reményekkel fúrják tovább, mert megcáfolta minden számítást, a 944. méteres mélységben a víz hőfoka tizennégy Celsiusussal alacsonyabbnak bizonyult, mint amennyit a 850. méternél mutáltak a hőmérők, hogy a kutba lebecsajtott hőmérő negyvennyolc fokról harmincnégyre süllyedt vissza. Ugyanebben az időben viszont az üzletvezetőségi palota előtt

fehér gőzfellegek repültek az ég felé és a mélykut csővén keresztül vastag sugárban tört fel a forró víz.

Senki sem akart hinni a csodában, amelynek híre pillanatok alatt röpülte be az egész várost és hatalmas tömegeket csalt a mélykutfurás rácsos kerítése köré. Pedig a csoda megtörtént. Kiderült, hogy

a keddi hőmérés hibás volt, a mélykutban lebecsajtott mérőszerszámok megcsalták a kutfurókat,

mert annak a tizennégy méter széles homok-

rétegnek a vize, amelyet közel hét hónapi szakadatlan munka után ért el a furószerkezet, nem harminckét fok, hanem — ötvennyolc.

Kedden egész nap valóságos bucsujárás volt a mélykut körül. Megjelentek a kételkedők, a hitetlenek és sajátkezüleg gyözödtek meg arról, hogy a fölbuggyanó víz tényleg forró, hogy a nagy munka és a sok költség mégsem volt hiábavaló. A kutfuró munkások és a műszaki emberek után az eredmény első szemtanúi azok a német gazdafiúk voltak, akik magyarországi tanulmányutjuk során hétfőn érkeztek meg Szegedre. Vezetőjük, vitéz dr. Szabó Géza, városi jegyző fél 9 órakor kalauzolta el őket a mélykutfuráshoz, hogy azt is megmutassa nekik, mint szegedi érdekességet. Ő maga sem tudta akkor még, hogy végre rátaláltak a kutfurók a meleg vízre. A kis németek kíváncsian érdeklődtek, hogy miféle munka folyik ott, a huszméter magas állványok körül. Az egyik szakértő aztán elmagyarázta nekik, hogy véletlenül egy igen fontos szegedi esemény bekövetkezésének első szemtanúivá lettek, saját szemükkel láthatják

negyvenhárom fokos meleget

mutat. Erre elhatározták, hogy ismét lebecsajjták a vastokba zárt hőmérőket a mélykut fenekére. Közel egy óráig tartott, amíg a vékony sodronyon lebecsajtott hőmérők ismét napfényre kerültek és elárulták, hogy a hétfői mérés téves volt, hogy ott lenn,

a 944. méter körül nem harmincnégy, hanem ötvennyolc fok meleg a víz.

Melegségéből azonban tizenöt fokot veszít, amíg a felszínre ér, mert a hideg csövek és a hideg felsőbb rétegek lehűtik.

Amíg a mérés tartott, a munkások már gyakorlatilag is hasznosították a mélykut vizét, amely bőségesen ömlött a kut állványzata alatti kavernaszerű medencébe.

— Fürdünk meg a meleg vízben

— adta ki az egyik munkás a jelszót és a következő percekben már valamennyien pörére vetkőzve lubickoltak ott a földalatti medencében, a kellemes, gőzölgő meleg vízben.

Közben kiderült, hogy a meleg víz más meglepetést is tartogat. Ahik a kut körül álltak, érezték,

hogy a vízgőzökkel együtt valami kellemetlennek éppen nem mondható szagú

gáz is elhagyja az átmelegedett csöveket.

Amikor jobban megnézték a cső nyílásán előtörő vizet, kiderült, hogy a vízzel együtt apró buborékok ömlenek ki belőle. Valahonnan kétnyílású gumidugós üveget kerítettek és abban felfogták a gázokat. A kísérlet sokáig tartott, mert az üvegbe a víz csak egy vékony gumicsövön keresztül juthatott. De 11 óra felé a gáz már az üveg feléből kiszorította a vizet.

Buócz Károly műszaki tanácsos, a mélykutfurás tervezője és irányítója akkor kihuzta az üveg gumidugóját és a nyílás fölé gyufát tartott.

A gáz halvány kékes lánggal lobbant el.

— Van már ingyen gáz is — mondotta valaki —, most már leszámolhat a város a gázgyárral.

A kishitőség, a kételkedés, a fölényes mosoly, egyszerre megszűnt a kutfurás körül. Mindenki hívóvá vált és mindenki megjósolta előre, hogy az eredmény nem maradhat el. Fantasztikus tervek születtek meg ott, a fehér vízgőzben, az átizzadt állványok alatt. Új városi üzemek, gyógyfürdők, sanatóriumok tervei. Sokan próbát tettek a meleg vízzel. Ittak belőle néhány kortyot, hogy felfedezzék jótékony hatását.

A vízgőz délibábjában pedig kirajzolódtak a szünes jövőendő konturjai:

a fürdőváros Szeged, a világfürdő Szeged.

Papp Ferenc, a gőzfürdő igazgatója őrizte meg egyedül higgadságát. Kiszámította, hogy a gőzfürdő rezsiköltségeit a mélykut meleg vizének felhasználásával hány százalékkal lehet majd redukálni.

A munka azonban, mely nyolcadik hónapja tart, még nincsen befejezve.

A kutat tovább fúrják, ezer, ezerszáz méternél is mélyebbre,

mert a kitaró kutfurók még melegebb, legalább hetven fokos vizet akarnak és gázt is többet.

Ott, a vízgőz és földgázszagú helyszínen elmesélték Buócz tanácsossal

a mélykutfurás történetét.

Ez a történet nagyon régen, még a háboru alatt kezdődött. Buócz tanácsos már akkor foglalkozott a mélykut tervével és előterjesztést is tett ebben az ügyben a tanácshoz. A városnak azonban akkortájt nem volt pénze a költséges kísérletekre, amelynek néhai Balogh Károly tanácsnok volt a legerősebb ellenzéke.

Buócz Károly látta, hogy a várossal nem boldogul, hát valami magánérdekeltséggel akarta megcsináltatni a kísérletet. A nagy tőkeszegénység idején azonban nem talált vállalkozót. Így elaludt a terv.

Néhány évvel ezelőtt azután ismét feléledt. Az adott lökést neki, hogy

a városi gőzfürdő tőkét gyűjtött kifejezetten a mélykutfurás költségeire.

Papp Ferenc igazgató ugyanis úgy vélte, hogy a gőzfürdő igazán csakis akkor lehet rentábilis vállalat, ha valamilyen módon megtakaríthatja a szénköltségeket. Erre pedig más mód nem kínálkozott, mint az, ha valahonnan természetes meleg vizet nyer. Máshonnan pedig nem nyerhet, mint a föld ismeretlen gyomrából.

Buócz Károly valóságos összeesküvést szőtt Papp Ferencel.

Titokban elkészítette a mélykutfurás tervét, költségvetését, tárgyalta a kutfuró vállalatokkal és ennek az évnek a tavaszán ismét előterjesztette az ügyet a tanácsnak. Közben megjött a hír Hajduszoboszlóról, ahol váratlanul jó eredménnyel végződött a mélykutfurási kísérlet. A hetvenhárom fokos vizen kívül erős nyomású földgázt is adott a föld mélye.

Ez a jó hír felbátorította a szegedi tervezőket és bátorságukat még a megkérdéztet szakértők és geológusok véleménye sem csökkentette. A szakértők véleményétől függetlenül Buócz tanácsos ajánlatot kért a Lapp-féle kutfuró vállalatától. A város az ajánlatot nagyon drágának találta. Buócz Károly közben kiszámította, hogy mibe kerülne a kutfurás, ha azt házilag végeztetné a város. Kiderült, hogy egymilliárdal kevesebbe. A polgármesternek tetszett a terv.

— Ha bizol az eredményben és kedved is van hozzá, hát csinálj meg — mondotta Buócznak a polgármester.

Buócz azonnal munkához látott. Megszerkesztette azt a hidraulikus prést, amely kétszázötven atmoszféra nyomással csökkentette az elakadás veszé-

azonnal értesítették tapasztalatukról a kutfurás vezetőségét, amely megmérte a csőből kiömlő vizet és akkor derült csak ki, hogy a víz, ami kiömlik a cső felső nyílásán.